

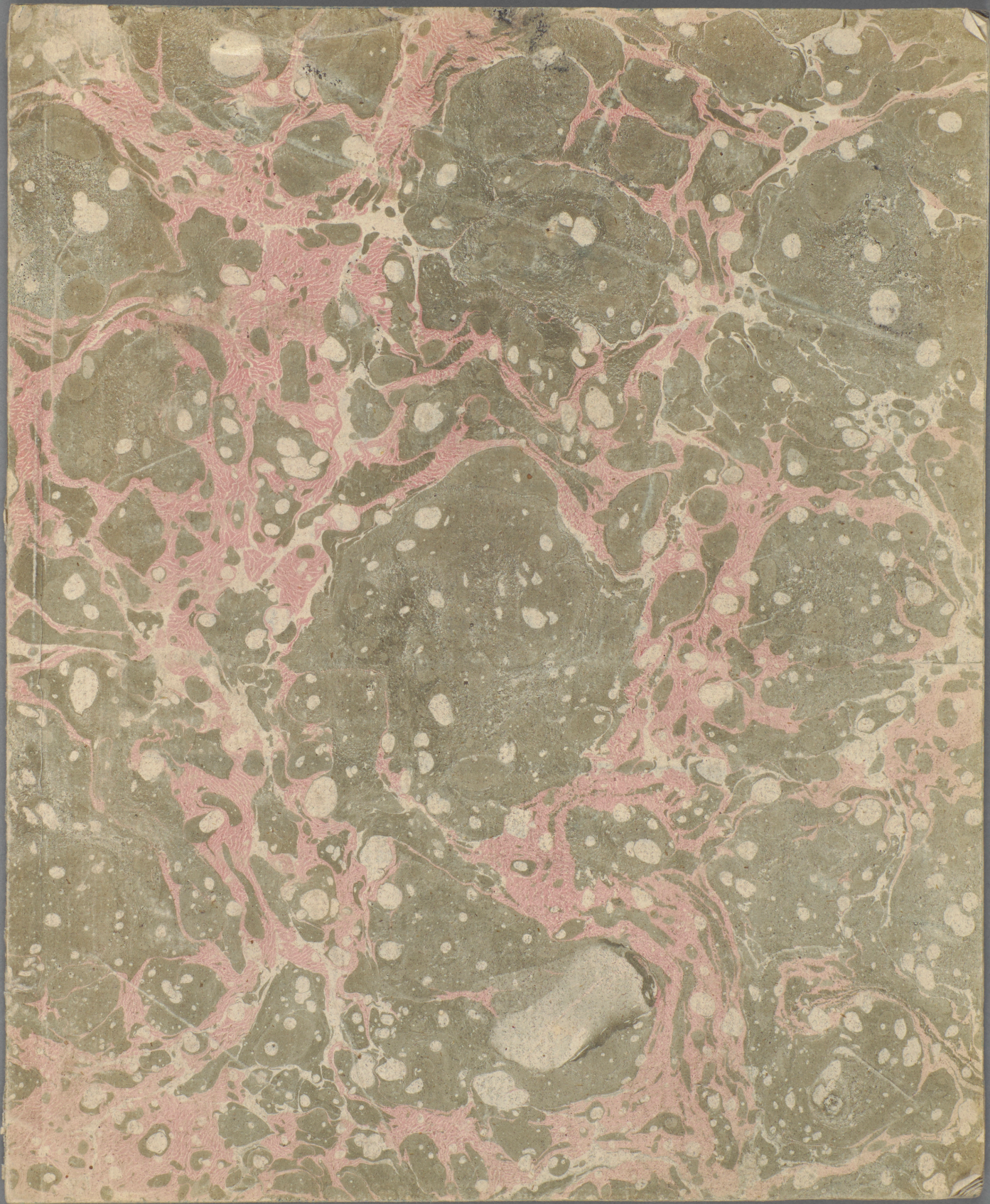
På konungens höga
födelse-dag, den 1
november 1797, tal,
hållet i Wexiö gym...

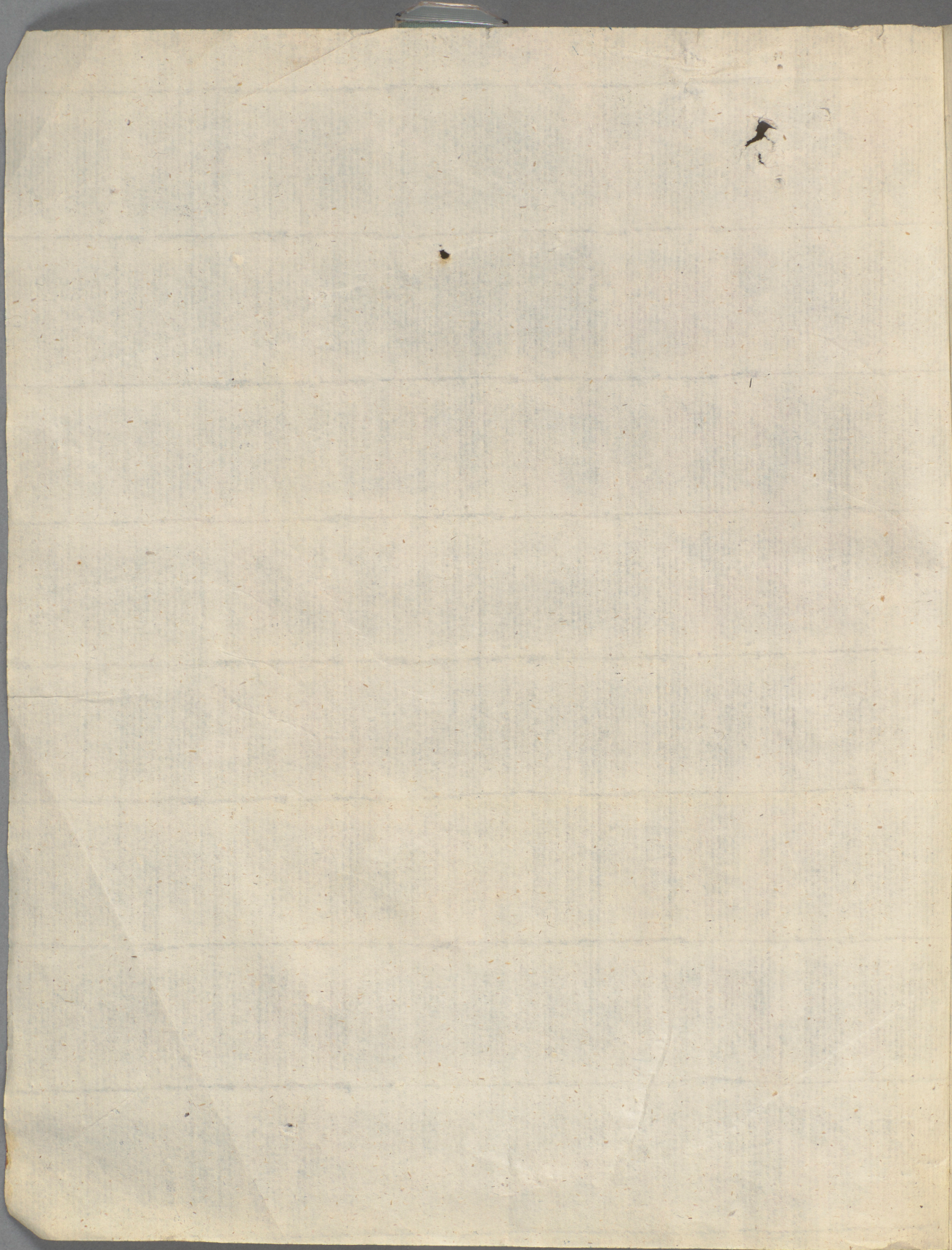
Agrell, Carl Magnus,

1700-1829 81 Ca Br. 1797

National Library
of Sweden

AGRELL, C. M.

Vitt. Lov.
Vers Kungl.
Gust-iv ad.
(Bx.)
1700-1829
1797

PÅ
KONUNGENS
HÖGA FÖDELSE-DAG,
DEN 1 NOVEMBER 1797,
TAL,

HÅLLET I WEXIÖ GYMNASII
STÖRRE LÄROSAL,

AF
CARL MAGNUS AGRELL,

Lector i Grækska Språket.

WEXIÖ,

Tryckt hos Kongl. Gymnasti Boktryck.

A. THETZELL och J. HULTMAN.

af
KONUNGENS
HÖGA FÖDELSE-DAG,
DEN 1 NOVEMBER 1797,

TAL

HÅLLET I WEXIÖ GYMNASII
STÖRRE LÄRSAL,

af
CARL MAGNUS AGRELL,
Lektor i Grekiska Språket.

WEXIÖ,
Tryckt hos Kongl. Gymnasii Boktryck.
A. THETZELL och J. HULTMAN.

Aldrig

Aldrig något, som mer förtjänt en höfslig vördning, än det som i den förtjänt vår förtäring. Veribabelt in- fördes tvödygt. ra, trygt och inre

Mine Herrar och Fruntimmer! Älskade Ungdom!

Men de Mine Herrar, Eder tacksamhet, Eder försäkra- betygelse borde vara Eder Konungs omsorgar värdige, så i önskan, at allmänheten skall ättvile Eder tacksamhet och de- na i Eder känslor, som halven i de användt så många omsorg i värd af deras folk? — I veten själve, at den pigst, jag i den skall uplysa, at för mig förmånade: i konung, at den hvar deger förmånade under förtäring i ättvånemans förtä- Den, som endast ömar för egna förluster och glädjes vid egen välgång, den, som icke känner något samband med sine likar, ingen rörelse vid et gemensamt Fäderneslands öden, des hjerta är trångt och känflolöst, och des person o- värdig at njuta det skydd och de förmåner, som Samhället gif- ver. Men lämnom desse egenyttige och lastbare människjor åt en förtjänt vanära! — Den dygdiges hjerta är alltid öppet för medmänniskjors väl, det röres af gemensama faror eller för- delar, det ledes af tänkesätt, som hedra och gagna månsk- ligheten. — De värdige Män, hvars tröttlösa mödor inom det- ta Lárohus updragit så många nyttiga Medborgare i Samhället, hafva i alla tider, vid Fäderneslandets glada eller sorgliga hän- delse, af verklig nit sökt tolka, hvad Svenska hjertan kánt: och Rikets Ungdom, van at af deras munn låra vishet och dygd, har af dessa högtider tidigt blifvet väckt at älska sit Fosterland.

Aldrig har något ämne för Svenska Folket varit gladare, aldrig något, som mer förtjänt en högtidlig vördnad, än det som i dag föranlätit vårt sammanträde. Då mer än halfva vår verldsdel suckar under krigets börda, eller fänderflites af inbördes tvedragt, få år Svea Land, under en vis Konungs Spira, tryggt och lyckligt: det njuter både yttre lugn och inre säkerhet.

Men då, Mine Herrar, Eder tacksamhet, Edra fågnadsbetygelfer borde vara Eder Konungs omsorger värdige, då I önsken, at allmänheten skall rättvisa Edra tänkefätt och delta i Edra kånflor, hvi hafven I då använt få ringa omsorg i valet af deras tolk? — I veten sjelfve, at den pligt, jag i dag skall upfylla, är för mig främmande: I kännen, at den, hvars dagar framskrida under forskning i ålderdomens häfder, fällan är skicklig at tala inför sin samtid. — Hvarföre hafven I då åfventyrat Edert eget anseende? hvarföre icke fullgjort uplyfte Åhörars väntan? Men — I finnen säkert, at den glädje, som nu intager allas sinnen, icke är mågtig af någon förhöjning; man önskar blott höra hjertats språk, som är enkelt och utan prydnader: I hafven trott at konstens biträde skulle fördunkla ämnets vigt, och göra sjelfva Eder upriktighet misstänkt. Hvem infer då icke, at denna Högtid borde begås af den ringaste bland Eder, och at denna egenskap varit den stora grunden för Edert val? — Men må det åfven vara en ursäkt för min ofullkomlighet, at jag mer rådfrågat min pligt, än min förmåga, i det jag utan tvekan hörfammat Eder befallning.

Ibland de många Samhållen, som med tidens fart försvunnit, eller nu på de förras grus åro upreste, finnas få, hvars grund-

grundfåsten blifvit skakade, och likväl genom seclers följd och omskiften ågt bestånd. Imellan ruinerne af Grekelands fordna pragt suckar nu den förslafvade Albanen under armodets och förtryckets bojar. Det stolta Rom, som så ofta utom grånorne hemfökte sine fiender, måste fluteligen emottaga dem inom egne murar. — Och huru många Riken och Länder, som trotfat och förstört andra, hafva icke omsider under loppet af sina öden borttvinat, samt til åminnelse blott lämnat et tomt namn, och knappast några spår för fornforskarens stumma beundran?

Då Stater, som i vidd innefattat hela verldsdelar, som med ypperlige Lagar och Samhålls-inrättningar varit beståfde, som af vetenskapers och konstners välgörande ljus varit uplyste, som från plogen kunnat framkalla hjelten och Fäderneslandets hämnare, — när desse Stater förlorat sina konstner, sin krigsåra, sina dygder, — sin varelse; — Kan det då undfalla tänkarens upmärksamhet, må det ej förvåna granskarens öga, at detta uråldriga Rike är et undantag ifrån tidernas erfarenhet, — at de modige Göthers efterkommande ännu hindrat inkråktarens fot at oskåra deras dyrbara arfvejord?

Denna Svenska Folkets örminnes sjelfständighet må man tillskrifva lycklige händelser, en slump eller ödets bestämning, — jag finner likväl icke denna uplösning vara nöjaktig. Man må nämna bergen, som omgifva dem, och hafven, som ryta mot deras stränder, såsom deras ypperste förskansningar, — men jag tror, at dessa icke äro omöjelige at besegra. Man må anföra Lagarnes strånghet och Borgerliga inrättningens förträffelighet, såsom orsak til denna sällsamhet, — men äfven dessa band kunna igenom tidernas skiften uplösas.

Ö! mitt Fädernesland! icke äro desse de sanna grundvalar-
 ne, på hvilka ditt långvariga sjelfbestånd hvilat! Denna tanke,
 som til en del fränkänner dig ditt sanna värde, genfåges af ti-
 deböckernes intyg. — Desse grundvalar måste sökas inom ditt
 eget sköte. Där äger du de närings-ämnen, som förvarat din
 Stats-Kropp til senaste ålder: där finnas de murar och fästet,
 hvilka, starke som bergen, dem du bebor, beständigt skyddat
 ditt Bürgerliga lif. — Ditt mod, din känsla för friheten, dina
 dygder, dina rena seder, — se där de Hårar, som under se-
 clers lopp varit fiendernes skräck, och ditt säkra försvar. — Ja,
 älskade Fosterbygd! ditt Folk har alltid vid skynten af inkräk-
 tarens bojar, vid blotta tanken af din våda, och vid ljudet
 af ditt kära namn, kånt en helig rysning, sträckt sin arm och
 skakat sit svärd. Hvarje enskild Medborgares bröst har varit en
 Hår til ditt försvar. Deras dragna svärd hafva aldrig vekit til-
 baka, utan måttade af förtryckarens blod. En årtelig storhet
 i själen, et mod utan like, en ståndaktighet i charaktern har
 förvissat dem om segrarne och befästat deras lugn.

Men då detta, Värde Åhörare, ger ofs en känsla af vär-
 dighet, en sann höghet och ära, grundad på Historiens vitnes-
 börd, at blott under Nordstjernan, och förgåfves under annat
 luftstrek, sökes den Nation, som i denna långd af tider be-
 varat sin sjelfrådighet: så lämnom dock sanningen dess rätt,
 glömmom icke våra fel, och döljom icke de skuggor, som här
 och där förmörka denna ljusa teckning. — Detta Folk har ofta
 stretat för sin undergång: det har varit på brädden och lutat
 til sit fall, men åter lyckligen uprest sig: det har varit dödlig-
 gen färdadt, men, likt den välgörande naturen af egen styrka
 helat sine skador: det har rasat mot sit eget sköte: sett i egna

Med-

Medborgare sine fiender, dem det endast bordt föka utom Rikets gränfor. — Rådfrågom Häfderne, öpnom deras bok, glömmom för et ögnablick de frånlågsnare tidehvarf, och låsom om de sednare.

Då Nordens Hjelte, som under nio år varit Europas skräck och beundran, och under lika tiderymd et mål för des håmd och förföljelse, hade fältt sin Spira, svåfvade för Folkets forgsna åsyn de elenden, som ifrån Ukrains öknar öfverfvåmmat et mattadt Fosterland. Medborgare ifrån alla kanter ilade med dygdig itver at försvara detta Land, som ånnu rök af flagne Landsmäns blod, och hvars bördiga fält til en stor del voro förvandlade i rysluga öknar. Deras tappra arm förskaffade Riket frid: och den enighet och sāmja, som i den nyfödda frihetens första ålder, styrde besluten, gaf drift at verkställigheten, lif at naringarne, tycktes åter väcka det hopp, at detta åldriga Rike skulle uplyttas ur sit olycksdjup, och återfå någon märklighet i Europa. — Men detta lugn, denna lyckliga enighet började snart aftyna: friheten urartades til tygellöshet, och passionerne, — desse nyttige driffjädrrar til et verkfamt bemödande, då de styras af en uplyft inskränkning, men skadlige och förförande, då dem lämna en tygellös fart, — passionerne, fåger jag, begynte göra farliga utbrott. Godtycke och våld trampade Lagens heliga bokstaf: de lidandes besvär och misnöjen blefvo sällan hörde. Ämbetsmån af rådande tänkesätt kunde efter välbehag bortblanda rättvisan, förtrycka den oskyldige, och likväl, til mensklighetens vanåra, finna skydd hos de Magtegende. De åter, som lika uplyft ålskade sit Fädernesland, men ur olika synpunkt trodde des välfärd böra fökas, voro blottstälde för strångaste medfart, för uppenbar håmd och förföljelse. Svenska

frå Nationen tycktes vara en lekbäll för Utländske Magter, och Fäderneslandets väl, som fordom var Nationen kärare än lifvet, föruttrades ofta, likt en handelsvara, åt de mestbjudande. Tänkafätten liknade årtidernes ostadighet, och såsom vågorne i et uprört haf krossa hvarandra, så följde ömsom fridiga beflut. Den aktning, man borde hafva för et Regerande Samfund, förvandlades uti et fullkomligt mistroende. Då en del buro sit misnöje i stillhet och suckade öfver Fäderneslandets olyckor, utöfste andra sin harm i utkommande skrifter. Hatet och parti-andan tilväxte: och den dolda eld, som hitils utan ödeläggelse blott gifvit någre kånbare skakningar, tycktes snart vilja utbrista i brinnande vulcaner, och i sitt utbrott begrafva detta åldrige Rike.

Men Historien företer här den gladaste åndring, en förvånande brytning af Rikets olyckor. — Det gifves en likhet imellan naturens omväxlingar och Samhällets öden. Man ser svarta åskmoln framskrida och utbreda et dyfvert mörker öfver jorden; men den förfärlige stråle, som hotar med förstöring, den renar åfven luften och borttager det qualm, som trycker vårt bröst. — Den trötte vandraren irrar stundom i en omåttlig ödemark, där endast odjur råsa, där ingen grotta finnes at hägna des lif, ingen källa at släcka des törst, — och, i denna förskräckelsens stund, inträder han oförmodadt på et fält, där naturen bjuder honom sin rikedom, där ögat glömmet sin tår och fågnas af de täckaste utfigter. — Så flydde detta mörka tidevarf för et ljusare. Et mågtigt snille fatte en gråns för sjelfsväldet: återkallade villade Medborgare til deras pligt emot Konung och Fädernesland: gaf Lagarne sin helgd: Rättvisan sit skydd; Riket sin styrka och sin glans. — Ja, rykte! då

du

du kringför denna Konungs namn til gränslösa secler: då du förtäljer visheten, som afsmåtte stegen i Dets regering: då du omtalar nya Samfundsordningar til rättvisans jämnare gång: nya stiftelser til Vetenskapers och Konstners utbredande: uplifvade näringar, utvidgad handel, Magaziners inrättande, Flottornes iståndfåttande, gräns-fästningarnes fullkomnande, mågtiga fienders nederlag: — så förtig icke den minsta Underfåtares nöje under Dets Spira, och Dets fällsynta konst at med Lagarnes strånghet förena mildhetens eftergifvenhet, utan at låta den sednares godtycke minska de förras myndighet.

Men den sällhet, vi njöto under en mild Regering, den välmåga, til hvilken Sverige ur en långvarig vanmagt började upstiga, beredde harm hos hemlige ovänner, som bemödade sig at i söndrade Medborgares ådror inmånga de giftämnen, som småningom skulle bereda allas undergång. — Man hörde nu Regeringens affigter förtydas, dets Tjenstemån smådas, den ena clasfen af Medborgare resa sig mot den andra, bitterhet uplösa de fastaste vänskaps-band, inbördes mistroende väcka en allmän fruktan, — farorne fördubblas, — Riket hotas med fullkomlig undergång, — at blifva et offer för inbördes fördörelse, at blifva et rof för mågtige inkråktare, — dets grundfåsten skakas, — de darra, — ögnablicket skyndar, — olyckstimen flår, — *GUSTAF Den Tredje* dör.

Men då jag nu, V. Å., tycktes röra de får, som tiden ännu icke hunnit hela, då minnet hos Eder upväcktes af en säsans gerning, som vanårar menskligheten, och den I gerna med Edra tårar ur Svenska Historien ville utplåna: tror jag mig af Eder få en tyft förebråelse, — en förebråelse, som hedrar Edert tänkefått, Eder öma saknad af en ålskad Konung.

B

Men

Men då vi misste en Fader, en välgörare eller en trogen vän, är des sagnad, ehuru bitter, et ämne, med hvilket vi gerna fysselfätta våra tankar: och, vid månens matta sken, är det ofta en vållust för den känslofulle, at upföka des grift, at fälla en tår på des stoft, och lämna en sorglig hugkomst fritt inryme i sit hjerta. — I veten äfven, at den, som med lifsfara öfverfarit et stormande haf, känner bäst den lyckan at nå en lugn och säker hamn: I veten, at en närvarande sällhet mera fågnar vårt sinne, då vi erindre oss de faror och olyckor, vi förut öfverstått.

Det är ur detta skäl, V. Å, jag tror mig hos Eder finna urfåkt, då jag för Eder återkallat smärtfulla känslor, för at gifva de gladare, som denna dagen bjuder oss, et lifsigare och varaktigare intryck.

Ingen uplyft och redlig Svensk Man lär finnas, som icke anser denna dagen för en Fäderneslandets Högtidsdag, i det, för nitton år sedan, Himlen skänkte oss vår nu regerande Allernådigste Konung, och tände det glada hopp, hvars första strålar redan bebåda en säker fullbordan, at i Honom finna en mild och rättvis Regent, och at i fridens sälla sköte få lefva under vårt närvarande lyckliga och fria Regerings-fått.

Här gifves intet ord, som mera förryckt et vanmäktigt förstånd, intet, som upväckt så olika begrepp, som *Frihet*. Historien vittnar, at en del hafva tagit det för lättheten at afsätta den, at hvilken de lämnat et oinskränkt välde: andre för den magten at utvälja den, hvilken de borde lyda: någre för den förmånen at styras af Inländsk Man och egne lagar: en del hafva fåttat detta namn vid et visst Regerings-fått och uteflutit de öfrige. — Det tyckes väl, at i Democratiska rege-

regeringar Folket kan göra hvad det vill; men i en Stat, det är — i et Samhälle, hvaråft lagar finnas — kan icke friheten bestå däri at göra det man vill, utan at göra det man bör vilja, och at icke tvingas at göra det man icke bör vilja. Den är en rättighet at göra alt det Lagarne tillåta, och om *En* Medborgare kunde göra det de förbjuda, skulle ingen frihet mera finnas, emedan de öfrige då skulle åga samma olyckliga rätt.

Blandade Regerings-sätt äro i sin natur mera frie, än de enkle. Då hos samma corps lagstiftande magten är förenad med den verkställande, har man all anledning at frukta, at rättigheten til lif och egendom blir ligkiltig, och at rättvisans sätten snart förvandlas til förtryckets. Då kan et *Lion* ödeläggas genom en allmän vilja, och hvarje Statens medlem våldföras genom en enskildt vilja,

Ingen är, som icke känner, det friheten, eller rättigheten at blott lyda lagar, är människans yppersta förmån, och vår varelse utan den en plåga. Hvar gifves det förläfvade sinne, den låga själ, som ej känner en helig lyftning vid des åtanka? — Frihet! lagbundna frihet! du mensklighetens heder, Samhällens krona, och de fattigas tröst! må et håftigt utbrott af min känsla förlåtas mig, då jag nämner ditt namn! Olyckligt det Land, där detta oskyldiga utrop af glädje vore et brott! Vi nedfalle af vördnad för de store Män, som lifvade af sin släktes väl, driftige af fanningen, uphöjt en ådel röst til ditt försvar: Vi ville kysa den jord, som emottagit desse hjertars blod, hvilka föraktat farorne och trotsat döden för din räddning; men vi bedrage oss, om vi tro, at ditt valde är inskränkare under Konungars styrelse. Vi lefve i de tider, då

man under Monarker fåkraft är fri från förtryck: Vi se Lagarne oväldigt verkställas, uplysningen utbredas, alla löfliga medel uplåtas til befrämjande af borgerlig lyckfärlighet: och det valet är icke betänkligt at lefva under en vis och dygdig Konungs regering, eller under et despotiskt mångvälde.

Man har länge ansett Romerska Republikens första tider såsom mönster af borgerlig frihet och fjelfständighet. Och hvad förete dessa tider? En tyrannisk Senat, som förtrycker Folket, som dels med trottsighet och våld, dels med list och undflykter afvänder Folkets billigaste fordringar, äfven den at dömas efter en beskriiven grundlag 1), och icke efter Consulernes ensidiga pröfning samt några åldriga kvarlevor af Romuli stadgar, okända för Folket: en Senat, som upviglar ständiga krig, för at döfva Folkets smärtande känsla af sit förtryck, och leda des harm på yttre föremål. Vi se Patricier slå under sig Statens egendom, och den fattigare hopen åga liten eller ingen del i den jord, de plöjde: Vi se Medborgaren, tvungen til onödiga krigståg, ofta blifva lottlös vid delningen af bytet efter en slagen fiende, och i des ställe göras til slaf 2) för den skuld, han under dessa krig åsamkat sig til underhåll af maka och barn: Vi se et oroligt och ofta uproriskt folk, ömande vid sit ok, upviglas af Tribuner, som, långt ifrån at inskränka sig inom försvaret af Folkets rättigheter, tillstälde misshälligheter, för at fjelfve upstiga på de mågtiges grus: Vi se detta Folk vågra at gå emot fienden, och äfven lämna honom segren, af hat til sina Styresmän 3). Då Capitolium är i Herdonii våld, kan faran icke förmå Romaren at förjaga fienden.

Vid

1) Detta angår Lex Terentilla. 2) En sådan kallades *Nexus*.
3) Livius II: 43. III: 42.

Vid Valerii förfrågan, at den åskade Lagen skulle beviljas, går han omsider: Fäderneslandet räddas: Valerius stupar: — och löftet brytes. 1) — Och detta var sakernes allmänna ställning: — detta var den beprisade Romerska friheten; ty de drag af ädelmod och de lysande bedrifter, som Historien uppgifver, tilhörde enskildte personer och visfa tilfällen, då et viktigt föremål qvafde misshälligheten. — Det var då ej underligt, om den gränslösa magt, som Romerska Senaten tilvällade sig, och den despotisme, som den oförsynt utöfvade, föranlät Utlännningar, at, enligt Polybii 2) intyg, anse Romerska Stats-författningen för Aristokratisk. Detta Råd förordnade efter välbehag om Statens inkomster och utlämnade dem på förpaktning: det afgjorde om krig och frid, och i detta afseende styrde äfven Consulerne: det fastställde antalet af Romerska och Allierades trupper: det utdelte Provincer och Arméer til Consulerne eller Prætorerne, och, vid flutet af desfas styrelse-år, kunde det af egen myndighet nämna efterträdare: det beslöt Triumpher: emottog och affärdade beskickningar: utnämnde Konungar, til-delte dem belöningar eller straff, gaf eller frantog dem titel af Romerska Folkets Bunds-Förvandter.

Om i något Regerings-sätt fordras Medborgerlig dygd, är det visferligen i det, hvars utöfning är anförtrodd åt flere enskilde personer. Egenkärleken är första grundvalen til våra gerningar: våra begär och passioner taga ofta öfverhand öfver vårt förnuft: den egna nyttan qvafver stundom de kånflor, som leda oss at föka andras vål: den är hos de fläste starkare än kärleken til det allmänna bästa och til Fäderneslandet. Huru ofta ser man icke därföre stridiga interessen, täflan om magt

B 3

och

1) Livius III: 15, — 19.

2) Lib. VI. Cap. II.

och vålde upväcka i fria Samhällen de hårtigaste partier, den våldsamaste bitterhet, hvars yra förjagat friheten och förstört sjelfva Staten? Huru lätt kan icke et Folk af mindre dygdige ledare förföras, des förstånd förvillas, des finnes-rörelser upväckas samt bringas i jäsning och ursinnighet? Man fåg därför ofta i de gamle Samhällen en lycklig Talare leda en hel Allmänhet ifrån sin sanna fördel til förderfliga beslut. *)

Huru svårt är icke det, vid valet af dem, åt hvilka man skall anförtro sin säkerhet, sin välfärd, sit Fäderneslands ömangeligheter, at riktigt urskilja dem, som ledas af verklig dygd, som lifvas af en sann ära, som styras af ädla tänkesätt? Samhälls-dygden har til grundpelare kärleken til menniskjor i allmänhet, til Fäderneslandet och des medlemmar i synnerhet, och framför alt den strångaste rättvisa, och förfakelsen af egna fördelar eller skadliga böjelser. — Huru få äro utrustade med desse fällsynte egenskaper? Huru få äro mäktige af detta offer? — Hvar gifves det skarpsynta öga, det genomträngande förstånd, som med säkerhet kan skilja den verkliga dygden ifrån den antagna, den fina förfällningen ifrån upriktigheten? Männe denna urskillnings-förmåga träffas hos menigheter, som lättare intagas af en smekande list, än en stötande redlighet? Och hvad säkerhet äge vi, at en man med de vackraste enskildta dygder, skall, i förändrad ställning och i större utrymme för des passioner, äga lika stor Medborgerlig dygd, och icke

*) Pericles plögade altid bedja Gudarne, at, då han skulle tala inför Folket, intet ord måtte undfalla honom, som på minsta sätt vore Folket obehagligt. Ælian. Var. Hist. IV: 10. — Diogenes kallar därför ej utan skäl Athéns Talare för ὄχλος διακόνος. Laërt. Lib. 6. Cap. 2. n. IV.

icke freftas at lämna den ur figte? Man kan vara god Make, huld Fader, redlig Vän, utan at därföre, vid förökad magt, blifva en god och dygdig Medborgare, utan at i akttaga andre Medborgares rätt, utan at göra Statens bästa til fit enda och orubbeliga föremål. Egna nyttan ger nya ingifvelser, begären och passionerne få flera närings-ämnen, och få äro de, som måta förhållandet af sina gerningar efter rättvisans heliga föreskrift, efter Fäderneslandets fordringar och fanna lyckfahghet. — Det hånder ofta at enskildta dygder eller förbindelser få fåsta vår tilgifvenhet för en person, at vi icke se desfel, icke föreställa ofs möjligheten, at han, i större verkningsskrets, skulle blifva sig olik. De tappre Romare, som på Pharfaliske fälten med sin blod köpte segren at Casar, sågo de i desfiender frihetens försvarare, eller i desperson frihetens förtryckare, som skulle grundlägga tidehvarfven för Neroner, Domitianer, och de största vilddjur, som jorden har burit? — Beklagom menskligheten, hvars olyckliga lott det är, at få ofta blifva bedragen! Beklagom de Länder, hvars Styresmän icke ledas af Medborgerlig dygd, af den finaste känsla af rättvisa och ömhet emot medmenniskjor! — Där skall en rättrådig Aristides jagas i landsflykt: en vis och dygdig Socrates af nedrige ovänner störtas, och af en bedragen menighet dömas at med en förgiftad dryck ända sine dagar, hvars förlust för Samhället, hvars redlighet och oskuld detta samma Folk, när förvillelsen uphört och fansningen återkommit, skall med ånger och blygsel erkänna och begråta. — Olyckligt nog, at alla Länder kunna frambringa desfa misfoster, hvilka förmå döfva alla hjertats goda rörelser, all känsla af mensklighet och ära, samt upstiga til den fräckhet, at de mågta bära en hel Nations förakt, hat och förbannelse. — Och säg mig, du olyck-

lycklige, som för et diktadt brott, en svepsak, den dine fiender, som svurit din undergång, hemligen upspunnit, — du, som i et underjordiskt mörker suckar i tunga bojor, — eller du, hvars blod i morgon skall rinna för skarprättarens grymma bila, eller — hvars bröst skall genomborras af en mordisk kula, — eller du, som för evig tid skall ryckas från en ålskad Maka, från dine sinå och oskyldige Barn, för at på Indiens affågsne stränder öfverlämnas åt hungren, armodet och eländet, — känner du, olycklige medbroder, din oskuld mindre förolämpad, ditt hjerta mindre svida, emedan desse olyckor, detta våld, detta förtryck blifvit dig tilfogadt af din jämnlige?

Men dragom et tackelse öfver senare tiders rysliga upträden! prisom Försynen, som skyddat vårt land, och välfignom vår Nådige Konung, som med mildhet och rättvisa uprätthåller och befäster Svenska Folkets lyckfälgighet! Lagarne åga här en oväldig verkställighet: de lydast af alla, af de höge, som läge, af de mågtige, som svage. Denna lydning är icke blind, icke grundad på okunnighet, vidskepelse och fördom: Nej, en så vacklande lydning ålskar ingen Svensk Konung! Han fordrar en ren lydning, som flyter af den öfvertygelse, at, utom lagarnes obrottsliga efterlevnad, skulle Samhället uplösas, säkerheten til lif och egendom försvinna, och det enskildta intresset icke kunna med det allmänna förenas. — Ja, milde Konung! då Du ålskar rättvisan, denna stora dygd, som lik et grundämne bör ingå i alla andra, om desse icke skola blifva fel; så åger Du rättighet at fordra dine Undersåtares lydning, kärlek och vördning. Och hvilken är, som ej med full upriktighet gifver Dig den? Deras villighet at upfylla sina plikter, deras tålmod med de upoffringar, som Samhället kräver, skall möta din omsorg

at

at bevara des lagn, och hindra det at af skakningar krossas. Detta redliga Folk, som Förfynen utfett Dig at styra, skall känna sin välfärd förenad med Din säkerhet, sin ära med Din Kronas glans: des hjerta skall klappa, des blod svalla, des arm uplyfta sig vid blotta skymten af den, som vågar brottsligt nalkas Din purpur.

Men då vi med vördnad omtale Konungens visa omsorg at stadga inbördes lagn och trygghet, få glömmom icke Des omtänka at försäkra Rikets gränser om samma dyrbara förmån. — Olycklige de Länder, i hvilka krigets förtärande låga utbreder jämmer, uselhet och förödelse! Ve de jordens Styresmän, som, utan Statens trängande behof, åga den omensklighet, at upoffra Millioner Likar, hvilkas lif och fällhet, de i des ställe borde beskydda! Föraktlig vare den ära, som gror i öfvermod, vattnas med blod och skördas i förstöring! Då vi föreställe oss krigets verkningar, är denna tänka en samlad fasa af alla lifvets eländen. Fråga den kånflöfulle stridsmannen, om han utan rörelse sett sin broders stympade armar sträckas til Himmelen, för at, såsom en nåd, begära flutet på et smärtefullt lif. Än om från desse förskräckande upträden icke kan skiljas den grymma medfart, som bristande människjo-kärlek, nedrig hämd eller tygellös egennytta tillskapat? Än om dessa rysligheter, om Enkors och Faderlösa Barns tårar betyda intet emot de svårare följder, som Samhället måste vidkännas? Prisom därför de Regenter, som bemöda sig at bibehålla den fälla friden, eller ock, städde i en svår nödvändighet af krig, föra det endast för at återbringa en säker frid! Vördnadsvärde Gelo! du Syracusas Konung! du, som efter trehundra tusen Carthaginensers nederlag, begärte et frids-vilkor, nyttigt för dine fiender, he-

drande för Menskligheten, det, at Carthagos Invånare skulle affkaffa den grymma seden at offra sine Barn! *) Om de Magtägande lärde af dit exempel at åt en slagen fiende, på så ädelmodiga villkor, återskänka friden, skulle kriget, vårt Slägtes största plågoris, snart uphöra at ödelägga jorden. — De Vises öma föreställningar, den klagande Mensklighetens rop, som i sine Likar förbannar sine värste förförare, hafva ännu icke förmått qvarhålla svärdet i sin skida. Mätte en gång den sanna uplysningen på et segrande fått öfvertyga de Styrande, huru orimligt det är, at hela skaror af menniskjor mötas til at mörda hvarandra, för at vinna en landsträcka, ofta några kala berg eller bugten af en flod. — Historien visar äfven, at stora eröfringar föllan åga långvarigt bestånd: at de snarare bereda Staters olycka, än deras fällhet. Blefvo icke Alexanders och Attilas vidlöftige Herradömen uplöste? Blefvo de icke olycklige offer för åregirige inkräktare? Och hurudant är vanliga tilfändet i stora Riken? I Hufvudstaden råder en förförande yppighet, i Provincerne armodet, vid grånorne vålmågan. De likna den Planet, vi bebo, i hvars medelpunkt finnes en tårande eld, hvars yta beklådes af en angenäm grönska, men imellan desse träffas endast en torr, kall och ofruktbar jord.

Nedkallom därför Himlens välsignelse öfver vår gode Konung, för Hvars vishet och milda hjerta det är första omsorgen, at låta sit Land smaka fridens ljufva frukter! Bedjom Försynen bekröna Dets verk med framgång och varaktighet! Men mätte därjämte ingen Svensk Man finnas, som ej vågar sit bröst til sin Konungs försvar, som ej andas död och förödelse emot dem,

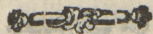
*) Plutarchus in Libro de Sera Numinis Vindicta.

dem, som med väpnad arm våga beträda Fäderneslandets grän-
sor!

Chinesarne ägde fordom en stor Regent, om hvars sty-
relse de fåga, at den liknade Himmelens, det är, at han re-
gerade genom sit exempel. — Store Konung! huru inträffar
icke detta med Din regering? Hvem må icke vårda den Lär-
dom, Du med egen föresyn gifver Ditt Folk, at en vis hus-
hållning är enda medlet at uprätta et blottadt Fosterland? Du
infer, at öfverflöd kan svårligen genom Författningar fullkom-
ligt hämmas: Du vet, at yppigheten tillskapar behof, föder miss-
hushållning, bringar i armod, förleder til oloflige utvägar samt
mångfaldige bedrägerier, och at, churu desse genom lagarnes
åtgärd kunna minska, om ej aldeles förebyggas, bör likväl det
onda qvåfvas i sit ursprung. Du vill återföra den enfald och
tarflighet, som alltid varit Svenska Nationens lycka: Du vill up-
lifva den mandom och de rena feder, som städse utgjort des
styrka: Du vill, med eget efterdöme, förekomma den stora o-
lyckan, at detta manliga Folk skulle småningom borttråna i vek-
lighetens föraktliga sköte. — Om detta Dit ädla bemödande ic-
ke genast väcker den underfamnes rop, så gifver det Dig Tänk-
karens vördnad, och bereder Dig en åra, som icke tiden för-
står, den, at af en rättvis Efterverld tecknas ibland vårt Släktes
störste Vålgörare.

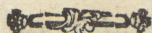
Men sjelfva detta Rum påminner ofs et obenämndt ämne,
som förtjenar Regeringars öma omsorg, jag menar *Vetenska-*
perne, desse Folkflagens otackade vålgörare, hvilka tarfva et
närmare hägn, om de til Mensklighetens skada icke skola afsty-
na eller utflockna.

Igenom Samsunds-lesnaden har människjans begär fått mång-
faldiga

faldiga föremål, och desß behof en större utsträckning: och skulle desse blifvit en källa til oändliga plågor, om icke med det samma upfinnings-gåfvän blifvit väckt, samt utvägar yppade at tilfridsfälla dem. Snillet fick lif, begreppen tiltogo, och menniskjan författes i njutning af en önskad fällhet. — Det år äfven för den upmärksamme en rörande sanning, at Försynen, som tillåtit anledningar til det onda, har äfven bestämt en säker motvigt, för at afböja desß utbrott eller mildra desß verkningar: och denna motvigt träffas i en sann uplysning. Den vidgar sanningens värde, upptäcker fördomens bedräglighet; förstår skadliga villor, mildrar tänkesättens grofhet, renar sederne, framkallar dygderne öfver verlden, samt gör dem säkrare och nyttigare: den blottar lastens styggelse, och håller många desß älskare inom de gränfor, dem de icke våga öfverskrida. Igenom den år tråldomen dödad: lifegenskapen på flere ställen affkaffad: Gudalåran lossad ur vidskepelsens fjättrar: grymme eller orimlige lagar uphäfne, de nyttige samlade och för alla tilgängelige. Den lifvar Mensklighetens rätt, bestämmer medborgerliga förbindelser, stiftar en värdig Samhälls-lefnad, updagrar fundare regerings-grunder, och öfvertygar de Styrande, at deras verkliga åra år förenad med Folkens bästa. Skulle väl en Christian Tyrans afskyvärda regering i våra dagar vara möjlig? Menniskjo-hjertats naturliga lynne år visst icke förändradt: icke åro alla gnistor til tyrannie där flocknade; men den rådande känslan af Mensklighetens värde, väckt och underhållen af uplysningen, skulle afskräcka den måst grymsinte Regent ifrån at likna honom. Hafva icke forntidens dygdige och store Män, en Epaminondas, en Phocion, tillika varit uplyste och insigts-fulle a)? Bör man väl tro, det Marci Aurelii philo-

a) Ælianus Var. Hist. Lib. III. Cap. 17, samt Lib. VII. Cap. 14. upräk-

Philosophie bidrog intet at dana honom til en stor Regent, och kan man misškänna et nära sammanhang imellan des förräffliga styrelse och Platos b) märklige utlåtelse, at *Folken äro lycklige, då de hafva Philosopher til Konungar, eller då deras Konungar äro Philosopher?* — Nekom därför icke den fanningen, at så vål i medelmåttans kretsar, som på verdens stora skådeplats, är det icke svårt at igenkänna uplysningens milda verkan. — Jag förbigår de nyttige upptäckter och de förbättringar i krigskonsten, landtskötseln, bergsrörelsen och flögderne, som vetenskaperne åstadkommit; ty jag tviflar icke, det hvar och en, utom mörkrets ålskare eller blindhetens söner, nogsamnt infer förmånen af deras helgd och odling, samt välsignar det ljus och den varme, de sprida öfver jorden. — Om Menniskjo - slägtets öde tyckes i våra dagar vara tvåtydigt, om vi se Samhällen skakas ända intil grundvalarne och hela Folkflags ostyrda raseri yra til sin egen förstöring; så misströftom likväl icke! fanningen och förnuftet skola segrande återkomma: de skola skingra molnen, stilla orcanen, och låta en klar och lugn morgon upgå öfver Menskligheten. Då skulle utfigterne blifva förfärligast, och följderna svårast, om någon förmåten Mensklighetens fiende kunde befalla snillet en feg hvila, och förmena denna himmelska Led - stjerna, at förelisa vägen til en varaktig ro och lycksalighet.

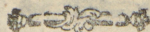
Store Regenter hafva därför i alla tider med nådigt hägn omfattat Vetenskaperne, och med milda ögnkast sökt gifva själen en ädel rörlighet samt framläcka renade begrepp och nyt-

C 3

tiga

nar en mängd af gamla verdens Philosopher, som på et verksamt sätt gagnat Samhällen.

b) Epist. 7. — J:fr Polybii Hist. Lib. XII. Cap. 16.

tiga upptäckter, som utan denna väckelse skulle förblifvit i sin dvala. — Under en Vis Konungs Regering, den Vetenskaperne sjelfve upfödt, skola desse icke sakna et nådigt skydd, eller deras Idkare upmuntran och belöning; och denna rättvisa, då den väcker nit och täflan at gagna, och gifver snillet en högre spänning, samt fyller hjertat med tacksamma känflor, skall tillika trösta Menniskjo-Slägtets Förädlare vid det hårda ödet, at vara hopens kalla beundran samt den egenkåra okunnighetens förakt och ållöje. — Och hvad må man ej vänta af en Konung, som sjelf i vittra yrken kan söka glada stunder och lättnad från regeringens bekymmer: en Konung, som vid de tåta besök, hvarmed Han hedrat Upsala Academie, öfvervarit de Lårdas öfningar, samt med intagande låford och bifall upmuntrat dem: en Konung, som icke anfett sin höga värdighet lida, då Han från sin Thron förfåkrat detta berömda Låro-fåte om en närmare upsigt, som det icke vågade hoppas med en Regerande Konungs vidlöftige omforger få förenad. a) Vare det därför vår pligt at föregå vår Samtid i vördnad och lydnad mot den bästa Konung, och öfverlämna vår tacksamhet til senaste Efterkommande!

Men jag torde af Eder, V. Å., få en skålig förebräelse, at jag för länge uppehållit Eder väntan, och icke vidrört det ämne, som utgör närmaste föremålet för Eder glädje; men tillåten, at jag ännu litet hejdar Edra glada känflor, och leder Eder upmärksamhet på et sorgligt föremål: på de oredor, som en obestämmd Thronföljd tilfogar et Samhälle. — Kastom en flygtig blick på Fäderneslandets tilstånd före den odödlige *GU-
STAF*

a) Konungen har i Näder åtagit sig Cancelliers-styreisen af Upsala Academie.

STAF Den Förstes tidevarf. Hvem kan, utan tårfullt öga, utan hjertats darrning, läsa om Rikets bedröfliga öden under *Sverkerska* och *Ericska* Ätternes omväxlande regering: om de Konunga-mord, som blodfärgade Thronen, den forglöshet och vanmägt, som utmärkte Riksförvaltningen, och de ouphörliga oredor, som härskade i Landet. Konungarne, som ej ägde någon Arfsrätt til Thronen för sine Barn, kunde ej känna något betydande interesse i Rikets välfärd. Om De någon gång förmådde utvärka, at Deras äldste Son blef förklarad för Thronföljare, banade det stundom vägen til nya oroligheter. Enskildte Män fingo tillfälle at altför mycket utvidga sin magt, ju mer deras tilgifvenhet för Regeringen var angelägen. Deras fala välvilja köptes vanligen på Rikets bekostnad: och deras afvund uphörde likväl icke at upväcka stämplingar emot en til Thronen uphöjd Medborgare, och upfylla Landet med partier, skadlige för Staten. Personlig säkerhet och Ägande-rätten äro ord, som uttrycka denna tidens förlust: de voro icke en välgärning af Samhälls-lefnaden och dess Lagar, utan en förmån, som man med vapen i hand sjelf nödgades sig förskaffa. Bättre Regeringar under korta tideskiften sökte väl at någorlunda skydda dem; men Konunga-magten var utan tilbörlig vördnad och föllan åtlydd. De ohyggeligaste nidings-verk kunde ofta icke åtalas af en vanmäktig Regering. At förlora lif och egendom utan ransakning och dom, at plundras af egne Landsmän, at lida offentlig våldsverkan, voro likfä vanlige, som bedröfliga händelser.

Den oroliga Unions-tiden var för Sverige icke mindre beklaglig. De Danske Regenter, som leddes af en beständig åtrå at förtrycka Svenska Folket, tyckte sig icke åga någon trygg-

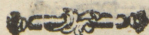

trygghet om sit välde, utan at öfverlämna Rikets Fåsten åt Utländske plågåre, utan at göra våldsamma ingrep i des Lagliga styrelse, och undanrödja de personer, som vågade lyfta på det ok, man ville dem pålägga. Detta tyrannie blef förgäfves öfverklagadt: och när misnöjet hunnit til sin höjd, afskakades bojorne, til des nya misnöjen öfver inhemske Regeringar gäfvo Danska Ligan önskade tilfällen at åter förfänka Sverige i tråldomen. Ingen tid har varit rikare på afhandlingar, löften, eder och förfäkningar; men ingen fattigare på ordhållighet: och är det ryfligt at blott nämna det oskyldiga Svenska blod, som strömade i Landet, innan den olyckliga Calmare-förening uplöstes.

Sveriges förra olyckor hafva dörföre lårt Dig, Store Konung, hvad faror, som skulle hota Ditt Rike vid en yppad Thron-ledighet. Om et så hårdt öde för Sverige vore at förmoda, som efter *CARL den Andres* död öfvergick Spanien, eller et sådant, som nyligen träffat det olyckliga Pohlen, hvars namn nu mera försvunnit ur Historien, så skulle Ditt milda hjerta brista, och hvarje rättfint Medborgare bäfva för denna bistra tidepunkt. — Du har därföre, o Konung, upfyldt Ditt Folks ifriga önskan, Du har i deras bröst ingjutit en hög känsla af glädje och tacksamhet, då Du förmålt Dig med en Brud, värdig at dela Din Kronas glans, värdig at äga Ditt hjerta, den Högborna och Durchlaughtigsta Prinsessa, **FREDRICA DOROTHEA WILHELMINA**, buren Mark-Grefvinna af Baden, Dotter af Arf-Prinsen til Baden *CARL LUDVIC*, samt Son-Dotter af *CARL FREDRIC*, nu Regerande Mark-Grefve af Baden, — I hafven sjelfve, V. Å., med rörelse

relse och vördnad sett Dets Person: — Edra kånflor skulle för-
olämpas, om jag vågade en svag teckning af Dets höga egen-
skaper: — Vördnad och beundran qvåfva min röst, — må
jag här loftala blott med min tyftnad.

Jag skulle kunna för Eder, V. Å., förtälja, at Mark-
grefliga Huset Baden är et af de aldraäldsta i Tyska Riket, at
det upstiger ända til år 1000, och täflar i ålder med det nu
Regerande Österrikiska: jag skulle kunna omtala Landets belä-
genhet, vidd, styrka och tilgångar; men jag är vifs, at I hö-
ren håldre för Eder berättas, at nu regerande Markgrefven är
en klok, mild och ömsint Regent, samt et mönster ibland jor-
dens Styres-Mån. — Hvarje vecka lämnar Han sine underfä-
tare fritt tiltråde til sin Person, och bevarar dem sorgfälligt
för Ämbetsmäns tiltagsfenhet. Rättvisan är Dets ömaste föremål,
och ingen dom fälles utan de strångaste bevis. Alla fångelser
åro åfvan jord: och värden om de olycklige varellers hälfa,
som där finnas inneflutne, kan icke förbättras. Torturen är
affkaffad, dödsstraff högst sällsynte. Spannemåls-Magaziner fö-
rekomma all hungersnöd: ja, åfven brist på hö och ved före-
bygges genom Regeringens anstalter. I Carlsruhe har Mark-
grefven med egna medel låtit upbygga et Hospital, hvaråft
sjuke, til betydligt antal, på bästa sätt skötas. Söndags-sko-
lar åro inrättade för de fattigare barnen af bågge könen, hvar-
åft de erhålla undervisning för intet. Namn och titlar förånar
Markgrefven ganska sällan, och Ordens-Band har han under
senare hälften af sin Femtioet-åriga Regering ej utdelat; men
åt en Bonde, som på et ypperligt sätt idkat sit landbruk och
drifvit Biskötfelen til en ovanlig högd, låt han, efter dets död,
upresa en minnesvärd, Lifegenskapen har Han uphåfvit, ehu-

ru Han därigenom förlorat i sine Stats-Inkomster 40000 Floreners årligen: och då de ljudaste tackfågeller hemburos denne ädelsinte Furste, för det Han hört den tryckta Mensklighetens suckar, och borttagit en barbarisk kränkning af des förfärlighet, svarade Han med en värdighet utan like: *Regenters väl, sade Han, är på det närmaste förenadt med Landets, så at bägges välfärd eller ofärd är oskiljaktig. Sådan har grundsatsen uti min Regering beständigt varit, alt ifrån den tid, då jag började besinna beskaffenheten och värdet af mitt Kall. Jag kan således, när jag förmår bidra något til Landets bästa, därföre hvarken förvänta eller emottaga någon tackfågelse. Hvad mig sjelf förnöjer, tilfridsställer, närmare föranleder til mina önsknings fullbordan, — det nemligen, at regera öfver et fritt, förmöget, dygdigt och Christligt Folk, — därföre må man icke tacka mig; men jag bör tacka GUD, som, efter min egen högsta åstundan, förunnar mig den för en Regent så stora tilfridsställelsen, at härtil kunna uti Försynens hand vara et verksamt befodringsmedel. a)*

Se här, den fanna Menniskjo - Vänner, — vår Allernäddigsta Drottning Farfar!

Hvem vördar icke vår Konungs vishet i valet af Des Gemål? ty huru är det möjligt, at en Prinsessa, född och updragen i et Hus af des tänkefatt, icke skulle åga det ädlaste hjerta, den heligaste känsla af Religion, och den varmaste nit för dygd och goda seder?

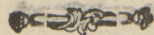
Men

a) Desse underrättelser äro hämtade ur den *Berättelse om Markgrefskapet och Markgrefliga Huset Baden*, som utgafs i Carlskrona 1797.

Men då vi, V. Å., hos vår Nådigsta Drottning med förtjusning märkte desse sällsynte egenskaper, så påminde vi oss tillika, at de äro ärtlige inom en vifs hög Slägt: at Trehundra års erfarenhet därom öfvertygat Svenska Folket: — och, redan vid första åsynen, kunde et Svenskt öga uptäcka, at Hennes Majestät var en Ättling af den odödlige *GUSTAF Wasa*. Denne Hjelte, som börjat vårt Konunga-Hus, som i mörkrets tidevarf såg sanningen, och verkstälde den på et sätt, som skall väcka alla tiders vördnad och beundran: som ur djupaste trældom och vanmagt uplyfte Riket til sjelfständighet, styrka och anseende: som var lika älskansvärd Menniskjo-vän, som stor Konung: — denne ovanlige Man, hvars namn aldrig må nämnas utan tyfta välsignelser, har vunnit den förtjänta, men tillika sällsynta äran, at, efter Seclers förlopp, ihågkommas och med vördnad omtalas af et helt Rikes Menighet.

Det kan därföre för Svenska Folket ej annat än vara en kår underrättelse, at nu regerande Markgrefven *CARL FREDRICKS* Farfars Farfar, Markgrefve *FREDRIC den Sjette*, var gift med *CHRISTINA MAGDALENA*, Dotter af Pfaltzgrefven *JOHAN CASIMIR* uti Zweybrücken och Dets Gemål *CATHARINA*, Konung *CARL den Niondes* Dotter, och at följakteligen var Allernådigsta Drottning i nionde led härstammar ifrån den oförgätlige *GUSTAF den Förste*.

Men då Försynen gifvit detta Folk en Öfverhet, som förtjänar des hela dyrkan: då för Fosterlandets framtida öde den gladaste utfikt visar sig: måtte då aldrig Svenska hjertat förgåta sit lynne! måtte det lifligen känna och värdera sin lycka! måtte det sjelft älska et lugn, för hvilket en Mild Konung icke sparrar sit eget! Det är med dessa tänkesätt, med lydnad och kärlek

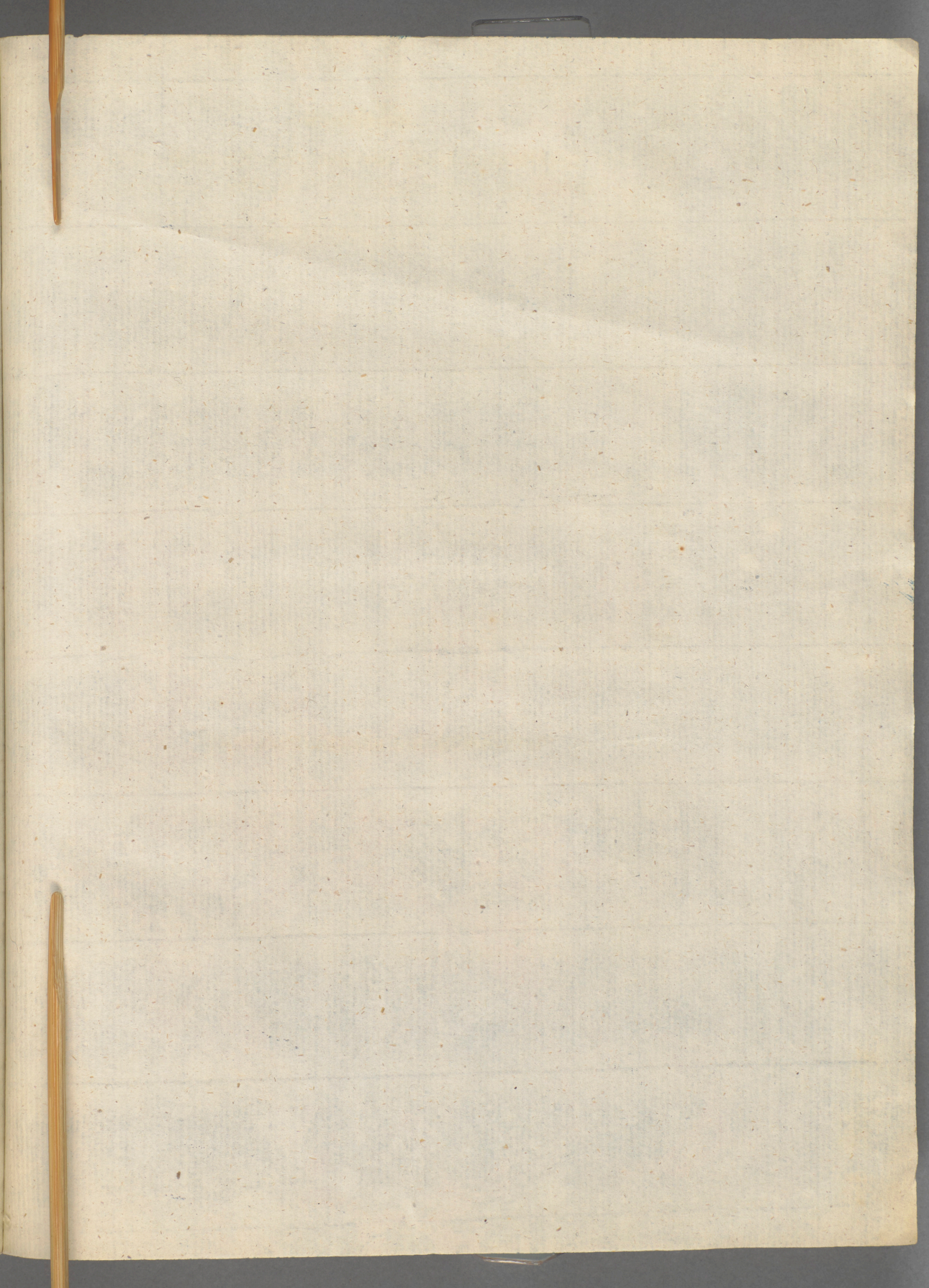

lek emot Öfverheten, med samdrägt och förtroende inom oss
 fjeltve, som Himlen icke skall rådna öfver sin välgerning.

Ja, store Allmagt! huru långtar icke vår blick at intränga
 i Din dolda försyn! Du allena vet, om vår glädje skall blifva
 varaktig och vår sällhet ostörd. Mårte Ditt milda öga stråla af
 nåd och förbarmande öfver Svea Land! Bevara vår dyre Ko-
 nung intil senaste ålder, och befrämja Dets ådla affigter at stad-
 ga Fäderneslandets lyckfälgighet! Mårte visheten vara Dets leda-
 re, Ditt nåderika hägn Dets tröst, och Underfåtares tilgifven-
 het Dets belöning! — Du kärleksrike Gud! beskydda Rikets
 Drottning, och gif Henne en ljuf och långvarig sammanlesnad
 med en älskad Gemål! Mårte Din morgon-sol alltid medföra nya
 ämnen til glädje och fågnad för Dets hjerta! Må den dagen
 sent inträffa, då Svea Folk skall sakna detta dyra Föremål för
 dets kärlek och vörndnad! — Mårte hela Kongliga Huset, krönt
 med lyckfälgighet, beständigt vara et mål för Din omvårdnad!
 — Låt fridens och endrägtens ande hvila öfver vårt kära Fo-
 sterland, och låt Din milda hand vara utsträckt til dets skydd
 och välsignelse, tils dagarne hafva en
 Ända!

Men de förnyen givitt detta Folk en Öfverhet, som för-
 tär det hela dyrkens: de för Föreständers hämda och den
 glada uttikt vilja sig; mårte de aldrig Sveas hälsat förgä-
 tt ljane! mårte det lilligen känna och värdera sin lyckal mårte
 det ljett ätt et ljann, för hvilket en mild hönnig icke ska-
 va til eget! Det är med dessa tänckelitt, med lydnad och kär-
 lek

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

